

SUDOMINIMAS

X yra mažas minkštakūnis gyvūnas, turintis kriauklę. Ji juda lėtai, šliauždama raumenine koja ir palikdama gleivių taką. Gleivės padeda jai slysti, saugo kūną ir leidžia judėti per įvairius paviršius. X mėgsta drėgnas vietas, todėl po lietaus jas galima pamatyti dažniau. Jos minta augalais, pūvančiais lapais ir kitomis gamtos liekanomis. Gamtoje X yra svarbios, nes padeda skaidyti augalus ir tampa maistu kitiems gyvūnams. Kas yra X?

Atsakymas: sraigė.

INFORMACIJA APIE SRAIGES

Kas yra sraigės?

Sraigės yra **moliuskai**, priklausantys **pilvakoju** grupei. Pilvakojai - tai labai didelė gyvūnų grupė, kuriai priklauso sraigės ir šliužai. Moliuskams taip pat priklauso geldelės, austrės, kalmarai ir aštuonkojai.

Sraigėmis dažniausiai vadiname tuos pilvakojus, kurie turi **kriauklę**, į kurią gali įtraukti minkštą kūną. Šliužai yra jų giminaičiai, bet paprastai neturi didelės išorinės kriauklės.

Kur gyvena sraigės?

Sraigės gali gyventi labai įvairiose vietose: soduose, pievose, miškuose, pakrūmėse, daržuose, po lapais, tarp žolių, po akmenimis ar drėgnoje dirvoje. Sausumos sraigės dažniausiai laikosi arti žemės ir mėgsta drėgnas vietas.

Po lietaus sraigės pastebime dažniau, nes jų kūnui reikia drėgmės. Sausra joms pavojinga, todėl karštą ir sausą dieną jos dažnai slepiasi pavėsyje, po augalais arba įsitraukia į kriauklę.

Kaip juda sraigės?

Sraigės juda naudodamos **raumeninę koja**. Tai plati apatinė kūno dalis, kuria sraigė šliaužia paviršiumi. Judėjimą sukelia bangomis einantys raumenų susitraukimai.

Judėdama sraigė išskiria **gleives**. Jos padeda sumažinti trintį, apsaugo minkštą kūną nuo sužeidimų ir leidžia sraigei judėti net nelygiu ar šiurkščiu paviršiumi. Moksliniai tyrimai rodo, kad gleivės turi ypatingų savybių: jos gali veikti ir kaip tarsi „klijai“, ir kaip slydimo sluoksnis.

Ką valgo sraigės?

Daug sausumos sraigių minta:

- lapais;
- žole;
- pūvančiomis augalų liekanomis;
- grybais;
- dumbliais;

- daržovių ar vaisių liekanomis.

Kai kurios sraigės gali būti visaėdės arba net plėšrios, bet daug mokykloje ar sode randamų sraigių dažniausiai maitinasi augaline medžiaga.

Soduose sraigės kartais laikomos kenkėjomis, nes gali graužti augalus. Tačiau gamtoje jos atlieka svarbų darbą – padeda skaidyti negyvas augalų liekanas.

Kodėl sraigės svarbios gamtai?

Sraigės yra svarbios ekosistemos. Jos padeda skaidyti pūvančius augalus, dalyvauja medžiagų apykaitos rate ir prisideda prie dirvožemio formavimosi. Sraigių kriauklėse kaupiasi kalcis, todėl jas suėdę paukščiai ar kiti gyvūnai gauna šios svarbios medžiagos.

Sraigės taip pat yra maistas daugeliui gyvūnų: paukščiams, ežiams, varlėms, vabzdžiams, driežams ir kai kuriems žinduoliams.

Kaip sraigės dauginasi?

Daugelis sausumos sraigių yra **hermafroditės** - tai reiškia, kad viena sraigė turi ir vyriškus, ir moteriškus dauginimosi organus. Vis dėlto dauginimuisi reikia dviejų sraigių.

Po poravimosi sraigės deda kiaušinėlius į dirvą. Pavyzdžiui, sodinė sraigė gali padėti keliasdešimt kiaušinėlių vienu kartu. Viename šaltinyje nurodoma, kad rudosios sodinės sraigės kiaušinėlių skaičius gali svyruoti maždaug nuo 30 iki 120.

Kam reikalinga kriauklė?

Kriauklė yra sraigės „namelis“ ir apsauga. Į ją sraigė gali įtraukti minkštą kūną, kai gresia pavojus, kai per sausa arba kai reikia ilsėtis. Kriauklė daugiausia sudaryta iš kalcio karbonato, todėl sraigėms svarbu gauti kalcio iš aplinkos ar maisto.

Sraigės stebėjimas

Kaip atrodo tavo sraigė?

Hipotezė: po 10 minučių sraigė.....

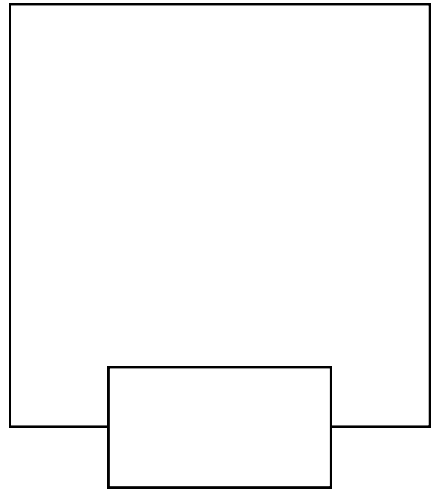
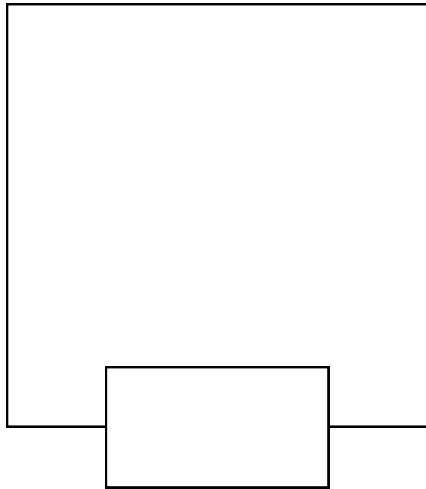
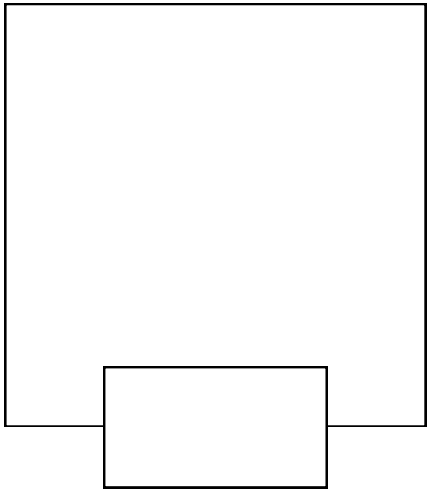
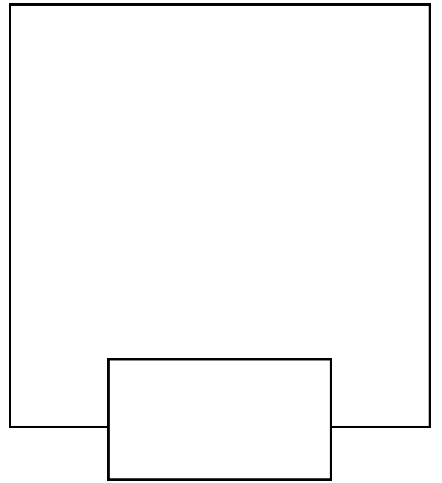
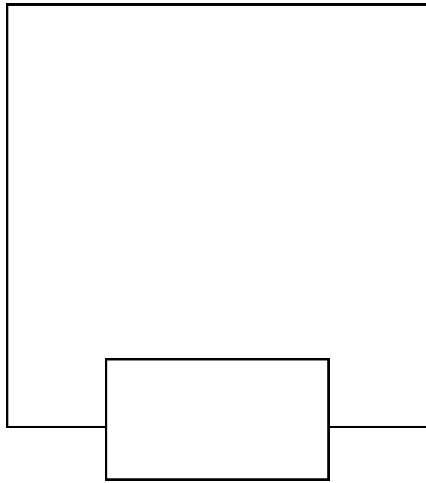
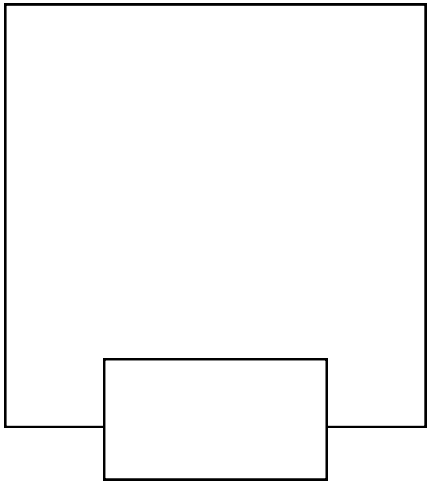
Laikas	Kur buvo sraigė?	Kiek nušliaužė?
Pradžia		
Po 5 min.		
Po 7 min.		
Po 10 min.		

Sraigės stebėjimas

Kaip atrodo tavo sraigė?

Hipotezė: po 10 minučių sraigė.....

Laikas	Kur buvo sraigė?	Kiek nušliaužė?
Pradžia		
Po 5 min.		
Po 7 min.		
Po 10 min.		

SRAIGĖS GYVENIMO CIKLAS

1 Poravimasis

Dvi sraigės susitinka ir poruojasi. Abi sraigės yra ir patinėliai, ir patelės.

2 Kiaušinėlių dėjimas

Po poravimosi sraigė padeda kiaušinėlius į drėgną dirvą. Vienu metu gali padėti desimtis kiaušinėlių.

3 Kiaušinėlių vystymasis

Kiaušinėliuose esantys maži sraigiukai auga ir vystosi.

4 Išsirita sraigiukai

Iš kiaušinėlių išsirita maži sraigiukai su labai maža kriaukle.

Gyvenimo ciklas kartojasi.

6 Suaugusi sraigė

Sraigė tampa suaugusi. Užauga kiautas ir sraigė gali daugintis, todėl ciklas prasideda iš naujo.

5 Augimas

Sraigiukas auga, jo kiautelis didėja. Jis minta augalais ir stiprėja.

① Ką šiandien
sužinojai apie
sraigės?

② Kas tave
labiausiai
nustebino? !

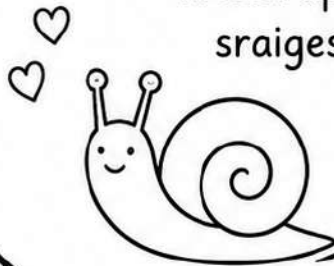
③ Ar tavo
hipotezė
pasitvirtino? ✓

④ Ką buvo
lengviausia
atlikti? ☆

⑩ Ką dabar
galėtum
papasakoti
kitam! apie
sraigės?

⑤ Kas sekėsi
sunkiausiai? ☁

⑧ Ką norėtum
ištirti kitą
kartą? ?

⑦ Kaip dirbote
komandoje?

⑥ Ką įdomaus
pastebėjai
stebėdamas
sraigę? 🔍

